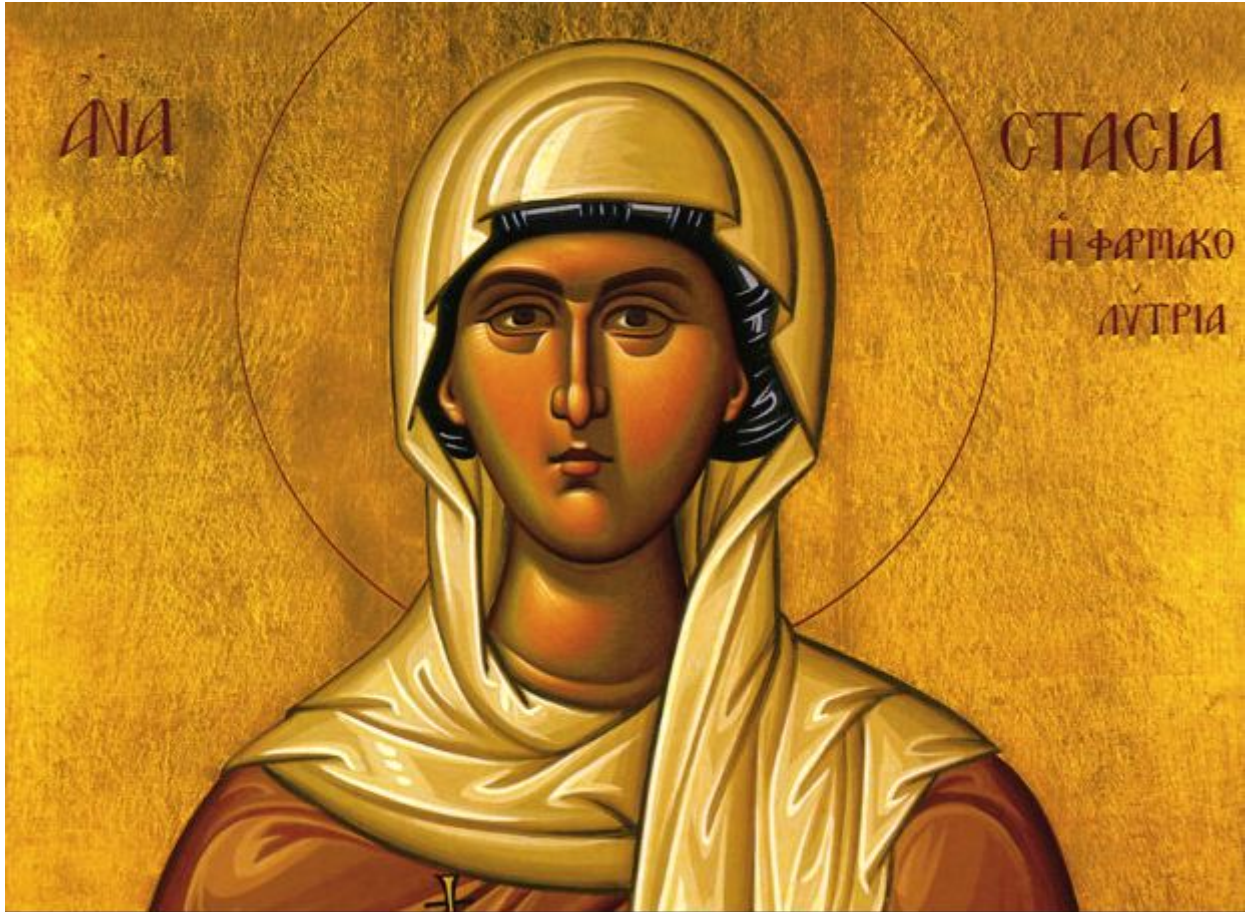

Θαυμαστός βίος της Αγίας Αναστασίας της Φαρμακολυτρίας

/ [Επικαιρότητα](#)

Στις 22 Δεκεμβρίου η εκκλησία μας τιμά τη μνήμη της αγίας Αναστασίας της Φαρμακολυτρίας της μεγαλομάρτυρος.

Γεννήθηκε καί μεγάλωσε στή Ρώμη στό τέλος του 3ου μ.Χ αιώνας. Ήταν κόρη αρχοντικής καί πλούσιας οικογένειας. Παρά τήν σκληρή επαγρύπνηση του ειδωλολάτρη πατέρα της Πραιτεξτάτου, η Χριστιανή μητέρα της Φάυστα τήν οδήγησε στόν Χριστιανό διδάσκαλο Χρυσόγονο πού της δίδαξε τό Χριστιανισμό καί άναψε τόν έρωτα καί τήν αγάπη της πρός τόν Χριστό. Αποφασισμένη νά ζήσει μοναχική ζωή διά βίου, εν αγνεία καί παρθενία, υποχρεώθηκε εν τούτοις πιεζόμενη από τόν πατέρα της, νά παντρευτεί τόν ειδωλολάτρη αξιωματούχο του αυτοκράτορος Διοκλητιανού Πούπλιο, τήν πρός τόν οποίο όμως σαρκική συνάφεια απέφυγε, όπως λέγει τό συναξάριο, διά τήν απιστίαν αυτού, προφασιζόμενη ότι ήταν ασθενής· «νοσεΐν αεί προφασιζομένη». Ο αιφνίδιος καί θεόσταλτος θάνατος του συζύγου της ελευθέρωσε όλες τίς δυνατότητες της Αναστασίας, πού διέθεσε

στό εξής, η περικαλλέστατη αυτή καί αρχοντική νεαρή γυναίκα, όλα της τά πλούτη, τό χρόνο, τή δράση καί τήν αγάπη της στό νά επισκέπτεται στίς φυλακές τούς φυλακισμένους Χριστιανούς, νά τούς ενισχύει καί νά τούς ενθαρρύνει, ώστε νά μήν δειλιάσουν μπροστά στό μαρτύριο. Έγινε «αλείπτρια», προπονήτρια πολλών μαρτύρων πού οφείλουν τό ένδοξο μαρτυρικό τους τέλος στήν ενθάρρυνση της Αναστασίας.

2. Ενισχύει στή Θεσσαλονίκη τίς αδελφές οσιομάρτυρες, Αγάπη, Χιονία καί Ειρήνη

Γιά τό έργο της αυτό δέν περιορίστηκε στή Ρώμη, αλλά άπλωσε τήν αγάπη της μέχρι τήν Ανατολή, μέχρι τή Νικομήδεια, αφού διέτρεξε τό Ιλλυρικό καί τή Μακεδονία, όπου έδρασε ιδιαίτερα στήν πόλη της Θεσσαλονίκης. Οι τρεις γνωστές αδελφές Αγάπη, Χιονία καί Ειρήνη πού μαρτύρησαν επί Διοκλητιανού στή Θεσσαλονίκη, πρίν από τό μαρτυρικό τους θάνατο γνώρισαν τήν φροντίδα καί τήν αγάπη της Αγίας Αναστασίας, η οποία γιά τό λόγο αυτό φυλακίσθηκε καί βασανίσθηκε σέ φυλακή της Θεσσαλονίκης. Είναι μάλιστα πολύ πιθανό ότι τό όρος στό οποίο τοξεύθηκε από στρατιώτη η τρίτη από τίς αδελφές, η αγία Ειρήνη, είναι τό όρος όπου σήμερα είναι η Μονή της Αγίας Αναστασίας, η οποία φρόντισε καί ενεταφίασε τά τίμια σώματα των τριών αδελφών παρθενομαρτύρων, των οποίων τή μνήμη η Εκκλησία γιορτάζει στίς 16 Απριλίου.

3. Χρυσόγονος καί Ζώϊλος

Δέν είναι όμως μόνον οι τρεις παρθενομάρτυρες της Θεσσαλονίκης μέ τίς οποίες συνδέθηκε η Αγία Αναστασία. Αναφερθήκαμε προηγουμένως στόν διδάσκαλό της Χρυσόγονο, ο οποίος υπέστη μαρτυρικό θάνατο στήν Νικομήδεια της Μικράς Ασίας κατά τόν συναξαριστή, κατ' άλλους δέ στήν Ακυιλία της Ιλλυρίας. Σώζεται αλληλογραφία μεταξύ της Αγίας Αναστασίας, τόν καιρό πού τήν είχε φυλακίσει ο άνδρας της, γιά νά εμποδίσει τήν φιλόανθρωπη δράση της, καί του Χρυσογόνου, πού τόν είχαν φυλακίσει, γιατί δίδασκε μέ παρρησία καί πολλή επιτυχία τό Χριστιανισμό. Τόν Χρυσόγονο ακολούθησε η Αναστασία στήν μαρτυρική του πορεία από τή Ρώμη στή Νικομήδεια, αφού εν τώ μεταξύ αποφυλακίσθηκε μετά τό θάνατο του συζύγου της. Του συμπαρεστάθη καί τον ενεδυνάμωσε, η τολμηρή αυτή μαθήτρια τόν πρεσβύτερο δάσκαλο. Μετά τόν δι' αποκεφαλισμού μαρτυρικό του θάνατο, ο Χρυσόγονος εμφανίσθηκε σέ όραμα στόν ιερέα Ζώϊλο, του υπέδειξε τόν τόπο πού βρισκόταν τό άγιό του λείψανο καί του απεκάλυψε ότι ο αυτοκράτωρ Διοκλητιανός έδωσε εντολή νά βασανιστούν οι τρεις αδελφές Αγάπη, Χιονία καί Ειρήνη, τίς οποίες όμως θά ερχόταν νά ενθαρρύνει η Αναστασία, όπως καί έγινε. Τό ίδιο όραμα είδε συγχρόνως καί η Αναστασία, πού ανέλαβε πράγματι νά συμπαρασταθεί στίς τρεις μέλλουσες μάρτυρες. Ο ιερεύς Ζώϊλος, πλησίον του οποίου έμεναν οι τρεις αδελφές, δέχτηκε σέ λίγες μέρες τήν προαναγγελθείσα

επίσκεψη της Αναστασίας, η οποία προσκύνησε τό άγιο λείψανο του διδασκάλου της καί ανέλαβε τίς τρεις αδελφές, οι οποίες όπως είπαμε, μαρτύρησαν στή Θεσσαλονίκη. Ο Ζωΐλος εντός ολίγου απέθανεν εν Κυρίω, όπως του είχε προαναγγείλει ο Χρυσόγονος, μαζί μέ τόν οποίο εορτάζεται στίς 22 Δεκεμβρίου, ημέρα του μαρτυρίου καί της μνήμης της Αγίας Αναστασίας. Στόν συναξαριστή ο Ζωΐλος παρουσιάζεται ως μάρτυς. Χρυσόγονος, Ζωΐλος, Αγάπη, Χιονία, Ειρήνη αποτελούν τήν πρώτη ομάδα αγίων, μέ τήν οποία συνδέθηκε η Αγία μας, ακολουθούν όμως καί άλλες.

4. Η Θεοδότη καί τά παιδιά της

Κατά τήν παραμονή της στή Νικομήδεια, όπου είχε φθάσει συνοδεύοντας τόν διδάσκαλό της Χρυσόγονο, η Αναστασία έγινε γνωστή για τίς αγαθοεργίες καί τήν χριστιανική της δράση. Στήν πόλη αυτή ζούσε εν χηρεία, μετά τό θάνατο του συζύγου της, η Θεοδότη μέ τά τρία παιδιά της. Προσκολλήθηκε στήν Αναστασία, ως συνεργάτης καί βοηθός στίς ατέλειωτες επισκέψεις των φυλακισμένων καί διωκομένων Χριστιανών. Επειδή αρνήθηκε νά υπανδρευθεί τόν άρχοντα Λευκάδιο, πού τήν θαύμαζε για τήν ομορφιά της, η Θεοδότη οδηγήθηκε σέ δίκη, κατά τήν οποία προτίμησε νά μαρτυρήσουν αυτή καί τά τρία παιδιά της μέσα σέ καμίνι φωτιάς, παρά νά αρνηθούν τόν Χριστό· η μητρότητα στίς ωραιότερες στιγμές της, αφού θέτει σέ δεύτερη μοίρα τή ζωή τή σαρκική των παιδιών της, προκειμένου νά κερδίσουν τήν αιώνια καί αγέραστη ζωή της βασιλείας του Θεού. Άλλη μία ομάδα μαρτύρων από τόν κύκλο της Αγίας Αναστασίας, πού γιορτάζουν επίσης μαζί της στίς 22 Δεκεμβρίου.

5. Οι εκατόν είκοσι κατάδικοι

Εφθασε όμως καί ο καιρός καί του δικού της μαρτυρίου, πρίν από τό οποίο έγινε αιτία νά πλουτίσει η Εκκλησία μας μέ εκατόν είκοσι ακόμη μάρτυρες. Μετά από επίμονες προσπάθειες οι άρχοντες, άλλοτε μέ υποσχέσεις καί γλυκόλογα καί άλλοτε μέ φρικτά βασανιστήρια, δέν κατόρθωσαν νά πείσουν τήν Αναστασία νά αρνηθεί τή χριστιανική της πίστη. Η Θεοδότη εμφανιζόταν στόν ύπνο της, μήνυμα από τόν ουρανό, για νά τήν ενισχύσει, ανταποδίδοντας έτσι όσα είχε κάνει η Αναστασία γι αυτήν. Κατά θαυματουργικό τρόπο η Αναστασία, αντί νά βγαίνει ταλαιπωρημένη καί εξουθενωμένη από τίς φυλακές καί τά βασανιστήρια, εμφανιζόταν ακμαία καί χαρούμενη. Στήν απόγνωσή του ο ειδωλολάτρης άρχοντας διατάσσει νά βάλουν τήν Αναστασία μαζί μέ άλλους εκατόν είκοσι ειδωλολάτρες καταδίκους καί ένα Χριστιανό, τόν Ευτυχιανό, μέσα σέ μεγάλη βάρκα, νά ανοιχθούν στή θάλασσα καί, αφού ανοίξουν οπές στή βάρκα, νά τούς αφήσουν νά πνιγούν, όπως καί έγινε. Ο Θεός όμως δέν επέτρεψε νά ευοδωθούν τά σχέδια του άρχοντα, γιατί τό δικό του σχέδιο προέβλεπε τή σωτηρία καί άλλων ανθρώπων.

Ξαφνικά εμφανίζεται στό τιμόνι της βάρκας η Θεοδότη καί τήν οδηγεί μέ ασφάλεια στή στεριά. Εκθαμβοί οι εκατόν είκοσι κατάδικοι από τό θαύμα πού έζησαν, πίστεψαν στόν Χριστό, ομολόγησαν καί αυτοί μέ παρρησία τήν πίστη τους ενώπιον του άρχοντος, μέ συνέπεια νά αποκεφαλισθούν καί νά κερδίσουν τόσο γρήγορα τήν αιωνιότητα.

6. Τό μαρτύριο της Αγίας

Η άκαμπτη καί ανυποχώρητη Αναστασία τελικά δέθηκε σέ πασσάλους καί, δεμένη όπως ήταν, παραδόθηκε στή φωτιά, στίς 22 Δεκεμβρίου, πού η Εκκλησία γιορτάζει τή μνήμη της. Τό λείψανο της Αγίας τό πήρε μία γυναίκα αρχόντισσα, πού λεγόταν Απολλωνία, αφού χρησιμοποίησε τή γνωριμία της μέ τή σύζυγο του επάρχου. Ενεταφίασε τό σώμα στόν κήπο της, όπου αργότερα έκτισε καί νάο πρός τιμήν της. Ποιός ακριβώς ήταν ο τόπος αυτός του μαρτυρίου καί του ενταφιασμού της δέν γνωρίζουμε. Τό μαρτύριό της έγινε τό 303 ή 304 κατά τό Διωγμό του Διοκλητιανού, κατά πολλούς στή Θεσσαλονίκη, κατά άλλους στό Σίρμιο, ενώ υπάρχουν καί μερικοί πού πιστεύουν ότι εμαρτύρησε στή Ρώμη.

7. Τά λείψανα της Αγίας

Είναι πάντως ιστορικά εξακριβωμένο ότι τό λείψανό της βρέθηκε στό Σίρμιο, απ όπου μεταφέρθηκε στήν Κωνσταντινούπολη επί πατριάρχου Γενναδίου (457-471) καί αυτοκράτορος Λέοντος Α΄ (457-474). Τοποθετήθηκε κατ αρχήν στόν επ ονόματί της ναό πού βρισκόταν στόν Ιππόδρομο, τόν μοναδικό πού είχε απομείνει στους Ορθοδόξους κατά τήν εποχή του Αρειανισμού. Στόν μικρό αυτό ναό έδωσε τή μεγάλη μάχη του εναντίον αυτής της αιρέσεως ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος καί επανέφερε τήν Ορθοδοξία στήν Κωνσταντινούπολη μέ τούς περίφημους Θεολογικούς Λόγους πού εξεφώνησε εκεί.

Σήμερα, μέρη των ιερών λειψάνων της Αγίας, η αγία κάρα της καί μέρος από τό δεξιό της πόδι βρίσκονται στήν Ιερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Μονή της Αγίας Αναστασίας της Φαρμακολυτρίας στήν Μακεδονία.

8. Γιατί ονομάζεται «Φαρμακολύτρια»

α) Δίδει φάρμακα καί θεραπεύει σωματικές καί ψυχικές ασθένειες

Τό επίθετο «Φαρμακολύτρια» της Αγίας έχει δύο έννοιες, μία γενική καί μία ειδική. Κατά τήν ευρύτερη, τήν γενική έννοια, η Αγία ονομάζεται έτσι, διότι όπως λέει ο Τρύφων Ευαγγελίδης στό βιβλίο του Βίοι Αγίων (σελ. 994) «είχεν άνωθεν παρά Θεού τήν δύναμιν νά λύη καί καταστρέφη των φαρμάκων καί των δηλητηρίων τά κακά αποτελέσματα καί τάς ενεργείας» ή διότι παρέχει η ίδια αφθόνως φάρμακα,

«εκλύει» φάρμακα για τήν θεραπεία των σωματικών και ψυχικών ασθενειών, όπως λέγει τό Μεγαλυνάριο μιάς ακολουθίας της: «Φάρμακα προχέουσα μυστικά ψυχών και σωμάτων θεραπεύεις πάθη δεινά, ω Αναστασία, τη θεία ενεργεία· διό τας χάριτάς σου πάντες κηρύττομεν».

β) Διότι λύνει τίς φαρμακείες, δηλαδή τά μάγια

Κατά τήν ειδική έννοια η Αγία ονομάζεται «Φαρμακολύτρια», διότι ανάμεσα στίς πολλές άλλες ιάσεις και θεραπείες πού επιτελεί έλαβε από τόν Θεό τή Χάρη και τή δύναμη νά γλυτώνει όσους έπесαν στά δίχτυα των φαρμακών και των φαρμακευτριών, δηλαδή των μάγων και των μαγισσών. Λύνει τίς φαρμακείες, δηλαδή τά μάγια, και γι αυτό ονομάζεται φαρμακολύτρια.

Παραθέτουμε ένα από τά παλαιά θαύματα της Αγίας πού αναφέρεται σέ θεραπεία μαγεμένης κοπέλλας και έχει σχέση μέ τό μοναστήρι πού ήταν τότε ηγουμένη η Αγία Ειρήνη η Χρυσοβαλάντου, όπως τό διηγείται ο πατήρ Χαράλαμπος Βασιλόπουλος (Βίοι Αγίων 89, Η Αγία Αναστασία η Φαρμακολύτρια, σελ. 34 ε.):

Μιά κοπέλλα ευγενής και ωραία, πού καταγόταν από τήν Καππαδοκία, ήταν αρραβωνιασμένη. Επειτα μετάνοιωσε η νέα και δέν τόν ήθελε τόν μνηστήρα. Αλλά για νά μήν τήν ενοχλεί εκείνος, έφυγε και πήγε στό Μοναστήρι, πού ήταν Ηγουμένη η Αγία Ειρήνη η Χρυσοβαλάντου, κοντά στήν Κωνσταντινούπολη και εκεί εμόνασεν.

Ο μνηστήρας της δέν μπορούσε μέ κανέναν τρόπο νά τήν βγάλη από τό Μοναστήρι. Ήταν μεθυσμένος από τόν έρωτα. Γι αυτό βρήκε ένα μεγάλο μάγο και του έταξε πολλά χρήματα, αν θά μπορούσε νά καταφέρει τήν νέα μέ τά μάγια του, νά εγκαταλείψη τό Μοναστήρι και νά γίνη γυναίκα του.

Ο μάγος εκεί στήν Καππαδοκία έκανε τά μάγια του και η γυναίκα βγήκε από τίς φρένες της. Γύριζε όλο τό Μοναστήρι και φώναζε τόν μνηστήρα μέ τό όνομά του. Ωρkiζόταν δέ, ότι εάν δέν της ανοίξουν τήν πόρτα νά πάη νά τόν βρή θά πνιγόταν. Η Οσία Ειρήνη η Χρυσοβαλάντου, η Ηγουμένη, τήν έβλεπε σ αυτήν τήν κατάσταση, έκλαιγε και έλεγε:

– Αλλοίμονο σέ μένα τήν αθλία, διότι διά τήν αμέλειαν των βοσκών αρπάζουν οι λύκοι τά πρόβατα. Αλλά, πονηρέ διάβoλε, άδικα κοπιάζεις. Ο Χριστός δέν θά σέ αφήση νά καταπιής τήν αμνάδα μου.

Τότε συγκέντρωσε όλη τήν αδελφότητα καί τίς δίδαξε νά φυλάγωνται από τίς πανουργίες του δαίμονος. Διέταξε κατόπιν νά νηστέψουν όλες όλη τήν εβδομάδα καί νά προσεύχωνται. Νά κάμνουν δέ διά τήν πάσχουσαν αδελφήν, κάθε μέρα χίλιες μετάνοιες. Ετσι προσευχόταν η κάθε μία στό κελλί της.

Τήν τρίτη νύχτα βλέπει η Αγία Ειρήνη εκεί πού προσευχόταν, τά μεσάνυχτα, μπροστά της τόν Μέγαν Βασίλειον, πού της είπε:

-Γιατί μάς ονειδίζεις Ειρήνη, ότι αφήνομε καί γίνονται στήν πατρίδα μας τά φοβερά καί ανόσια μάγια; Όταν ξημερώση, πάρε τήν άρρωστη μαθήτριά σου καί νά τήν πάς εις τάς Βλαχέρνας. Εκεί θά έλθη νά τήν θεραπεύση η Μήτηρ του Δεσπότου Χριστού, πού έχει τή δύναμη.

Ο Άγιος αμέσως έγινε άφαντος. Η Αγία πήρε τήν πάσχουσα καί δύο αδελφές, τίς εναρετώτερες, καί πήγε στόν Ναό των Βλαχερνών. Εκεί προσευχόταν όλη τήν ημέρα μέ δάκρυα. Τό μεσονύκτιον όμως από τόν κόπον αποκοιμήθηκαν.

Τότε βλέπει στόν ύπνο της η Αγία πολύ λαό, πού ετοιμάζαν τούς δρόμους. Ηταν χρυσοφορεμένοι, ολόφωτοι καί ραντίζανε μέ ευωδέστατα άνθη καί εθυμιάζαν. Η Αγία τούς ρώτησε, γιατί έκαμναν τόση ετοιμασία. Εκείνοι αποκρίθηκαν:

- Η Μήτηρ του Θεού έρχεται. Ετοιμάσου καί σύ ν αξιωθής νά τήν προσκυνήσης.

Τότε έφτασε η Παντάνασσα. Τήν ακολουθούσε πλήθος αμέτρητο αστραπηφόρων, τό δέ θείο καί σεβάσμιο πρόσωπό της έχυνε τόση λάμψη, πού δέν μπορούσε νά τό βλέπη άνθρωπος. Όταν είδε όλους τούς εκεί αρρώστους η Παναγία, ήλθε καί στήν άρρωστη μαθήτριά της Ειρήνης. Η Ηγουμένη πέφτει στά πόδια της Παναγίας φοβισμένη καί έντρομη. Ακουσε όμως ότι η Θετόκος φώναξε τό Μέγαν Βασίλειον καί τόν ερώτησεν γιά τήν Ειρήνη, τί χρειαζόταν. Εκείνος της εξέθεσεν όλη τήν υπόθεση της νέας.

- Καλέστε τήν Αναστασία, είπεν η Παναγία.

Η Αγία Αναστασία η Φαρμακολύτριά έφθασε αμέσως. Τότε η Θεοτόκος της είπε:

- Πηγαίνετε στήν Καισάρεια μέ τόν Βασίλειο, εξετάστε μέ επιμέλεια καί νά θεραπεύσετε αυτήν τήν κόρη της, διότι σέ σένα ο Υιός καί Θεός μου χάρισε αυτήν τήν χάριν.

“Όσοι ἦσαν παρόντες καὶ ἐβλεπαν καὶ ἀκούγαν αὐτά, φύγανε ἐντρομοί, δοξάζοντες τὸν Θεόν, πού κάμνει τέτοια θαυμάσια. Κατόπιν ἐπέστρεψαν οἱ μοναχὲς στὸ Μοναστήρι καὶ διηγόνταν στίς ἄλλες τὰ συμβάντα.

Αποσπάσματα από τό βιβλίο:«Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή της Αγίας Αναστασίας της Φαρμακολυτρίας ένας αγιοβάδιστος τόπος της Μακεδονίας»

τού Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μιλήτου κ.κ Αποστόλου καθηγουμένου